

Lovforslagenes Overgang til anden Behandling

vedtoges uden Afstemning.

Carl Petersen: Jeg tillader mig at foreslaa, at Lovforslagene henvises til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling eller Afstemning vedtoges dette Forslag.

Formanden: Der er over for mig fremsat Ønske om, at det nu besluttede Udvalg maa blive nedsat allerede i indeværende Møde. Hvis ingen gør Indsigelse, anser jeg Samtykket til Valgets Foretagelse som givet. (Ophold). Det er givet.

Valgt blev: *Carl Petersen, Christen Andersen, Chr. Jensen, Jensen (Horsebæk), A. C. Mortensen, Smørum, Strøm, N. P. Andreasen, Rasmussen (Gylling), Løje, Duborg, Kyed, Grønning, A. C. D. Petersen og Ulrich.*

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Danmarks Riges Grundlov.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2013; Fremsættelsen findes i Tidenden Sp. 27).

Formanden: Under Behandlingen af denne Sag kan de ærede Medlemmer strejfe de Paragraffer i den følgende paa Dagsordenen opførte Sag, Valglovsforslaget, som maa siges at have direkte Forbindelse med Grundlovsforslaget, men Valglovsforslaget vil komme til særlig Behandling, naar Forhandlingerne om Grundlovsforslaget er tilendebragt.

Sagen sættes til Forhandling.

Hartvig Frisch: Det er sjette Gang, det danske Folk bereder sig til at ændre selve Forfatningen, det vil sige Grundloven for alle Love.

Første Gang var ved Indførelsen af Fællesforfatningen i 1855, hvorved Juni-grundloven indskrænkedes til at gælde alene for Kongerigets særlige Anliggender. Anden Gang var ved den ulykkelige Novemberforfatning i 1863, da Danmark prøvede at gennemføre et Fællesskab med Slesvig paa Trods af Stormagterne. Tredie

Gang var i 1866 efter den ulykkelige Krig, hvis forfatningspolitiske Følger blev, at Folkfrihedens Vinge blev stækket og et privilegeret Landsting sat op imod Folketinget. I næsten 50 Aar maatte Folket føle sine Kræfter sluttet inde i denne Ring af Privilegier, indtil det i 1915 lykkedes for fjerde Gang at ændre Grundloven, at udrydde Formueprivilegierne og at bane Vej for Kvindernes politiske Ligeberettigelse.

Da man allerede i 1920 for femte Gang skred til Grundlovsændring, lod man sig i Hovedsagen nøje med det for Genforeningen nødvendige, skønt Begivenhederne omkring Statslaansnægtelsen i 1919 allerede havde aabnet Øjnene for, at ogsaa Landstinget af 1915 kunde fremkalde uløselige politiske Konflikter. Det var den høje Valgrets alder til Landstinget i Forbindelse med den særlige Valgmaade for de tingvalgte og Landstingets nye Opløselighed, der var en Uopløselighed, som fremkaldte disse Konfliktmuligheder, og Aarene fra 1920 til 1936 har vist til Overflod, at en saadan Spærrebom for Folkeviljen kun er egnet til paa den ene Side at hemme Handlekraften og paa den anden Side at forflygtige Ansvar.

Derfor gjorde Regeringen straks i 1936 det første Skridt til Grundlovsændring ved Forslag om Nedsættelse af en parlamentarisk Kommission, og det er Resultatet af denne Kommissions Arbejde, der nu foreligger som et udarbejdet Forslag, der har vundet Tilslutning fra 3 af de 4 Partier, der har haft Sæde i Kommissionen.

Jeg finder det beklageligt, at det i en saa vigtig Sag ikke er lykkedes at opnaa Enighed mellem alle fire Partier, saaledes som det skete i 1915, men at Venstre har taget Særstandpunkt, om end ikke Standpunkt, i Betænkningen. Det er beklageligt, ikke fordi man behøver at frygte, at Sagen saa ikke vil kunne gennemføres, men fordi Grundloven, som er Rammen om alle øvrige Love, helst bør være hævet over de politiske Stridigheder, som ellers til daglig deler os, og det er tillige ret uforstaaeligt, at netop Venstre har valgt at tage denne Stilling til Grundlovsarbejdet, dels fordi Venstres hæderfulde Fortid burde tilskynde Partiet til at udrydde den sidste Rest af Uligheder i vor Forfatning, og dels fordi den foreslaaede Løsning med en forenet Rigsdag, der saa deler sig, egentlig fra første Færd af, blev paaaget fra Venstres Side under Kommissionsarbejdet. Jeg sigter hermed til den første Generaldebat,